

דו"ח סיום תכנית

שותפים יקרים,

עם סיום קבלת המענק מהקרן, נודה לכם אם תסכימו לחלוק עם הקהילה המקצועית את הידע שנרכש בתכנית – האתגרים, התובנות והלקחים להמשך. כך, כל אדם או גוף אשר עשויים להתעניין בתכנית או בתוצריה, יוכלו ללמוד ולהרוויח מהניסיון הרב והעשיר שצברתם.

תודה על הנכונות לשתף פעולה.

מידע כללי

שם הארגון בעברית	קרן באר שבע	שם התכנית	התכנית העירונית לקידום מצוינות במתמטיקה
תאריך תום תכנית	יוני 2020	מס' תכנית	208
שם הארגון באנגלית	Be'er Sheva Foundation	תקופת המענק	4 שנים
שם ופרטי קשר מוביל התכנית	יניב סופן	סכום המענק	1,100,000
שם איש/אשת קשר מהקרן:	סיון לנדמן		

1. תיאור התכנית ומטרותיה (עד 100 מילים):

התכנית העירונית לקידום מצוינות במתמטיקה בחינוך העל-יסודי בבאר שבע שמה לה למטרה לקדם את לימודי המתמטיקה בעיר ברצף השש-שנתי, בדגש על מצוינות בחטיבה העליונה ועל פיתוח מנהיגות מתמטית מקומית בעיר. מטרות התכנית העירונית:

1. הכפלת מספר התלמידים הלומדים וניגשים ל-5 יח"ל במתמטיקה ושיפור ממוצע ההישגים ברמה זו, תוך 3 שנים.
2. העלאת מספר המורים המלמדים מתמטיקה ברמת 5 יח"ל ותמיכה במורים המשובצים לרמה זו.
3. שיפור הוראת המתמטיקה בעיר מהיבטים דיסציפלינריים, פדגוגיים ורגשיים.
4. יצירת קהילות עמיתים מקצועיות ברמה העירונית בכל הרצף השש-שנתי ובכל רמות הלימוד.

2. מהם התוצרים והתפוקות של התכנית (עד 100 מילים)?

1. הוכפל אחוז התלמידים שלומדים 5 יח"ל מתמטיקה בעיר. על פי נתוני משרד החינוך, אחוז תלמידי 5 יח"ל במתמטיקה בבאר שבע עמד ב- 2018 על 14.4%, פי 2 מאשר 5 שנים קודם לכן.
2. כלל המורים למתמטיקה בחינוך העל-יסודי בעיר השתתפו בפיתוח מקצועי במסגרת קהילות והשתלמויות. נוסדו בעיר שש קהילות לומדות למורי מתמטיקה ברצף השש-שנתי, שהתפרסו על פני כל שכבות הגיל ורמות הלימוד: מנהיגות מתמטית, מועדון ה-5, מצוינות חט"ב ועוד, וכמו כן הוצעו השתלמויות מגוונות (תקשוב, עדש"ה, ועוד).
3. 45 מורי מתמטיקה מבאר שבע השתתפו בתכנית להרחבת הסמכה וכעת מוסמכים ללמד 5 יח"ל.
4. בסך הכל נטלו חלק בפעילויות להתמקצעות כ- 170 מורים, שהם 85 אחוז מכלל מורי המתמטיקה בעיר.

3. מה למדתם במהלך התוכנית ומהם הלקחים להמשך? האם התוכנית תמשיך גם לאחר סיום המענק?

1. הרכיב המשמעותי ביותר בתכנית היה ההחלטה להציע למורים מערך כולל של פיתוח מקצועי שייתן מענה להיבטים שונים: ידע תוכן דיסציפלינרי ברמה גבוהה; כלים פדגוגיים מקצועיים; התייחסות להיבטים מנטליים של שינוי תפיסות והגברת מוטיבציה.
2. תמיכה מתמשכת וליווי של המורים גם מחוץ לשעות הרשמיות של הפעלת הקהילות הם קריטיים להצלחת התהליך והתכנית (למשל על ידי הגעה של צוות התכנית לבתי הספר, קבוצות ווטסאפ, ועוד).
3. ייסוד קהילת מנהיגות מתמטית מקומית הוא חלק חשוב ביותר מתכנית כוללת למצוינות עירונית. קהילה זו מהווה תשתית של מצוינות ומנהיגות בטווח הבינוני-ארוך ברשות המקומית. כבר בשנה השנייה לייסוד קהילת המנהיגות, ערכו חברה מפגשים בית-ספריים לצוותי המתמטיקה, והם ימשיכו בפעילות בית-ספרית ועירונית גם עם תום התכנית.
4. תנאי קריטי נוסף להצלחת התכנית הוא התארגנות כוללת ברמה עירונית: הקצאת יום קבוע להתפתחות המקצועית של המורים, שמתואם ומאורגן מראש עם כלל בתי הספר.
5. מרכיב בעל חשיבות עליונה להצלחת התכנית הוא שיתוף הפעולה המלא בין הרשות המקומית, משרד החינוך והקרן. שיתוף הפעולה מתבטא הן בוועדת היגוי משותפת, הן בתיאומים שוטפים של מהלכים, והן בהתייעצויות וקבלת החלטות משותפת בצמתים קריטיים לתכנית.
6. לא ניתן לקיים תכנית בסדר גודל כזה ללא חיבור מתמשך של מנהלי בתי הספר לכל פעולה, אירוע, משאב או תכנון בתוך התכנית. מנהלי בתי הספר הם אלה שיכולים להביא את התכנית לקדמת הבמה בבתי הספר שלהם, וחשוב מאוד שהם יכירו לעומק את התכנית ואף ייקחו חלק בפעילויות שונות במסגרתה.

התכנית תמשיך גם לאחר סיום המענק מאחר שהיא חלק ממהלך עירוני כולל של מצוינות בעיר. הצלחת התכנית תרמה לרצון ליצר המשכיות וקיימות ברשות ובבתי הספר.

4. אילו הייתם מייעצים לקולגה אשר רוצה להוציא לפועל תכנית דומה – מהם שלושת הדברים אליהם חשוב לשים לב (בדיקה מקדימה, עשה/אל תעשה, תוצאות בלתי צפויות)?

1. **ניהול מבוסס נתונים הוא הכרחי להצלחת התכנית:** חשוב ביותר למפות מראש את הצרכים של העיר באמצעות בדיקה מעמיקה ומדוקדקת מול כל אחד מבתי הספר, בכל ההיבטים הרלוונטיים (מהן נקודות החוזק של בית הספר בהיבט של מורים ותלמידים, מה כבר נעשה לקידום המתמטיקה, מה חסר ואיזו תמיכה נדרשת לבית הספר, ועוד).
2. **יצירת שותפות אמיתית ומתמשכת עם מנהלי בתי הספר היא קריטית:** בהיבט התכני, חשוב מאוד לייצר תיאום ציפיות מול כל בית ספר ביחס לתכנית, וליצור מצב בו המנהלים מבינים לעומק כיצד התכנית עשויה לתרום לקידום המצוינות בבתי הספר שלהם. בהיבט התמיכה השוטפת, יש ליצור הזדמנויות רבות ככל האפשר לשיתוף המנהלים בעשייה, באמצעות כנסי מנהלים, פגישות אישיות, ביקורים ועדכונים שוטפים, ישיבות סטטוס אחת לתקופה ועוד. התוצר של שיתוף זה הוא שהמנהלים מבינים שלא מדובר ב'עוד תכנית' אלא במענה רחב ומקצועי לכלל המורים בבית הספר. בהיבט הארגוני, חשוב להכניס את לוח הזמנים של התכנית לתוך הגאנט השנתי של בתי הספר והרשות המקומית: יום קבוע ללמידה של מורים, כנסים, ימי עיון, מפגשי מנהלים ועוד.
3. **מבט מערכתי עירוני הוא זה שצריך להוביל את עיצוב התכנית:** הסתכלות מנקודת מבט עירונית הביאה לייסוד קהילת מנהיגות מתמטית עירונית שתייצר את הקיימות וההמשכיות של המצוינות במתמטיקה; הרעיון שמורי העיר נפגשים בקהילות ולומדים על הנעשה בתיכונים אחרים בעיר אף הוא נובע מהסתכלות מערכתית. אין תחליף לסיעור מוחות ושיתוף ברעיונות ובניסיון של מורים, כתשתית לקידום של כלל התלמידים בעיר. כנסים עירוניים ומפגשי מנהלים אף הם חלק מתפיסה עירונית כוללת.

5. הערות נוספות:

תהליך עירוני הוא ארוך ומורכב. מאתגר מאוד לייצר יש מאין תכנית כה מקיפה ומשמעותית, ומטבע הדברים במהלך הדרך צצים מכשולים ותסכולים. דרושות סבלנות, התמדה ונחישות של מובילי התכנית, מול מנהלים ומורים כאחד, בוודאי בתחילת הדרך אך גם בהמשכה. מרכיב נוסף שמסייע להצלחה הוא ההתחדשות: להביא כל שנה תכנים ורעיונות חדשים, בקהילות, בכנסים, במיזמים, בפתרונות הבית-ספריים ועוד.

6. קישורים רלוונטיים (אתר אינטרנט, תוצרי התוכנית):

אנו מחויבים לערכים של שקיפות ולמידה, ולכן מבקשים לעדכןכם כי בכוונתנו לפרסם את הדוח המלא (או תקציר מתוכו) באתר האינטרנט של הקרן.

תודה רבה ובהצלחה!
קרן טראמפ